

Digital strategi, AI-vitbok och datastrategi

2019/20:FPM23

Infrastrukturdepartementet

2020-03-19

Dokumentbeteckning

COM (2020) 65

Vitbok om artificiell intelligens - en EU-strategi för spetskompetens och förtroende

COM (2020) 66

Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om En EU-strategi för data

COM (2020) 67

Meddelande från Kommissionen till Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om Att forma EU:s digitala framtid

Sammanfattning

I meddelandet *Att forma EU:s digitala framtid* presenteras insatser inom tre grundpelare som kommissionen kommer att fokusera på under de kommande fem åren. Dessa är 1) *teknik som fungerar för människorna*, med utveckling, etablering och användning av teknik som gör en verklig skillnad i människors dagliga liv och en stark och konkurrenskraftig ekonomi som behärskar och formar teknik på ett sätt som respekterar europeiska värden, 2) *en rättvis och konkurrenskraftig ekonomi* där företag i alla storlekar och i alla sektorer kan konkurrera på lika villkor och kan utveckla, marknadsföra och använda digital teknik i en skala som förbättrar deras produktivitet och globala konkurrenskraft och där konsumenterna kan vara säkra på att deras rättigheter respekteras, och 3) *ett öppet, demokratiskt och hållbart samhälle* med en pålitlig miljö för medborgarna som drar nytta av data de tillhandahåller både online och offline, en europeisk metod för digital transformation som stärker demokratiska värderingar, respekterar grundläggande rättigheter och bidrar till en hållbar, klimatneutral och resurseffektiv ekonomi.

Vitboken om artificiell intelligens (AI) innehåller kommissionens beskrivning av förslag till åtgärder som kommissionen anser behöver vidtas för att främja utveckling och användning av AI och för att genom ett rättsligt ramverk adressera vissa av de risker som finns kopplade till AI-användning. Kommissionens ambition är att främja förtroendeingivande och säker utveckling av AI i Europa som grundar sig i respekt för grundläggande värden och rättigheter. Åtgärderna är uppdelade i två huvudsakliga delar. Den första delen består av förslag på sex åtgärder som tillsammans syftar till att skapa ett ekosystem av excellens i EU för utveckling och användning av AI. Den andra delen består av kommissionens initiala resonemang för hur ett rättsligt ramverk för AI kan utformas, varför det behövs och vilka, efter analys och eventuell justering av befintliga regelverk, områden som ska täckas av det. Det rättsliga ramverket ska bidra till att skapa ett ekosystem av förtroende för AI i Europa.

Meddelandet om en *datastrategi för EU* innehåller förslag till åtgärder som syftar till att göra EU till den mest attraktiva, säkraste, mest dynamiska och mest snabbväxande datadrivna ekonomin i världen. Meningen är att Europa genom bättre användning av data som resurs ska förbättra beslutsfattande och livskvalitet för samtliga medborgare. Förslaget till datastrategi tar upp ett antal åtgärder och investeringar som behöver genomföras under kommande år för att uppnå de i meddelandet uppsatta målen samt stärka Europas internationella konkurrenskraft bland annat inom artificiell intelligens och annan digital innovation. Kommissionens mål i meddelandet är att till 2030 tillskapa ett gemensamt europeiskt datautrymme och en fungerande och säker inre marknad för data. Under fjärde kvartalet 2020 avser kommissionen att prioritera åtgärder för inrättande av ett stödjande rättsligt ramverk för styrning av gemensamma europeiska datautrymmen.

De två meddelandena och vitboken presenterades den 19 februari 2020.

Regeringen välkomnar de två meddelandena och vitboken om AI. Alla initiativ som omfattas bör baseras på en grundlig samhällsekonomisk konsekvensanalys med utgångspunkt i ett användarperspektiv, jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter. Initiativen bör även så långt möjligt vara teknikneutrala och främja innovation och nya affärsmodeller. Det finns mer att göra gemensamt i EU för att främja en positiv utveckling, och nya ansatser på området bör bygga vidare på den digitala inre marknadsstrategin. Det är bra att kommissionen lyfter ett antal sammanhängande och ömsesidigt stödjande åtgärder för data som en strategisk resurs för samhället och för utveckling av digital innovation, framförallt AI. När det gäller AI stöder regeringen ansatsen att genom ett riskbaserat angreppssätt främja säker och förtroendeingivande AI i Europa. Det är viktigt att som första steg göra en ordentlig analys över vilka risker med AI som behöver hanteras och hur befintliga regelverk möter dessa risker.

1.1 Ärendets bakgrund

I Europeiska rådets slutsatser av den 21 mars 2019 var EU-ledarna eniga om att målet om en stark ekonomi bör uppnås bland annat genom den digitala strategin, som bör lämpa sig för en tidsålder som kännetecknas av digital omvandling och dataekonomi. I det syftet efterlyste Europeiska rådet åtgärder från EU:s och dess medlemsstaters sida i fråga om utveckling av den digitala ekonomin. I telekomministerrådets slutsatser *on the future of a highly digitized Europe beyond 2020* av den 7 juni 2019 betonar rådet att digitalisering är nödvändig för Europas konkurrenskraft, ekonomiska utveckling, sammanhållning, säkerhet och hållbarhet. Det bör enligt slutsatserna säkerställas att europeiska medborgare i stor utsträckning kan dra nytta av digitaliseringen och att alla europeiska företag, oavsett storlek, plats och typ kan växa och konkurrera globalt, att ingen lämnas kvar i den digitala omvandlingen och att könsbalansen beaktas. Rådet uppmanar i slutsatserna kommissionen och medlemsstaterna att ta fram en integrerad strategi för att vidareutveckla den digitala ekonomin, samtidigt som skyddet för konsumenterna stärks, vilket möjliggör gränsöverskridande innovation och handel, konkurrenskraft, att skala upp nyckelteknologier och främja möjligheterna för små och medelstora företag och nystartade företag att skala upp och delta i globala värdekedjor.

Kommissionens ordförande Ursula von der Leyen betonade i sina politiska riktlinjer behovet av att Europa ska leda övergången till en hälsosam planet och en ny digital värld. Meddelandet *Att forma EU:s digitala framtid* är avsett som en övergripande strategi från kommissionens sida för unionens digitaliseringspolitik. Meddelandena om en vitbok för AI och om en datastrategi utgör led i denna övergripande europeiska digitala strategi.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandena innehåller inte några förslag till lagstiftning i sig men presenterar ett antal åtgärder, däribland lagförslag, som kommissionen avser lägga fram under den närmaste tiden på de områden som meddelandena rör.

I meddelandet *Att forma EU:s digitala framtid* presenterar kommissionen insatser inom tre grundpelare som man kommer att fokusera på under de kommande fem åren. Dessa, och åtgärderna under respektive pelare, är följande:

1. **Teknik som fungerar för människorna:** Utveckling, etablering och användning av teknik som gör en verklig skillnad i människors dagliga liv. En stark och konkurrenskraftig ekonomi som behärskar och formar teknik på ett sätt som respekterar europeiska värderingar.

Centrala åtgärder:

- Vitbok om AI (se nedan)
- Europeiska strategier för kvantdatorer och blockchain (kv. 2 2020)
- Reviderad förordning om superdatorer
- Revidering av utbyggnadsdirektivet om bredband
- Uppdaterad handlingsplan för 5G och 6G
- Nytt radiospektrumpolitiskt program (2021)
- 5G-korridorer, inklusive järnvägskorridorer (2021-2023)
- Europeisk cybersäkerhetsstrategi, med gemensam enhet för cybersäkerhet,
- Översyn av nätverks- och informationssystemsdirektivet (NIS)
- Handlingsplan för digital utbildning (kv. 2 2020).
- Förstärkt kompetensagenda för digitala färdigheter i hela samhället
- Förstärkt ungdomsgaranti, digitala färdigheter vid karriärbyten (kv. 2 2020)
- Initiativ för att förbättra arbetsvillkoren för plattformsarbetare (2021).
- Förstärkt strategi för interoperabilitet mellan EU: s offentliga förvaltningar

2. **En rättvis och konkurrenskraftig ekonomi:** En friktionsfri inre marknad där företag i alla storlekar och i alla sektorer kan konkurrera på lika villkor och kan utveckla, marknadsföra och använda digital teknik, produkter och tjänster i en skala som förbättrar deras produktivitet och globala konkurrenskraft, och där konsumenterna kan vara säkra på att deras rättigheter respekteras.

Centrala åtgärder:

- Europeisk datastrategi (se nedan) – samt meddelande om ett rättsligt ramverk för styrning av data (Q4 2020) och en eventuell rättsakt om data (2021)
- Pågående översyn av EU: s konkurrensregler för den digitala tidsåldern (2020-2023) och lansering av en sektorundersökning (2020)
- Utredning om konkurrensfrämjande förhandsregler för stora *gate keeper*-plattformar, som en del av ett så kallt *Digital Services Act Package* (Q4 2020).
- Industristrategipaket inkl. omvandling till digitala industrier, inkl. SMEs.

- Ram för EU-gemensamma digitala finans- och betalningssystem (kv. 3 2020)
- Meddelande om företagsbeskattning för 2020-talet.
- Ny konsumentagenda för den digitala omvandlingen (kv. 4 2020).

- 3. Ett öppet, demokratiskt och hållbart samhälle:** En pålitlig miljö där medborgarnas situation förbättras av de handlingsmöjligheter de har och av de data de tillhandahåller både online och offline. En europeisk metod för digital transformation föreslås som förbättrar demokratiska värderingar, respekterar grundläggande rättigheter och bidrar till en hållbar, klimatneutral och resurseffektiv ekonomi.

Centrala åtgärder:

- Nya och reviderade regler för internetplattformars ansvar, vilket inkluderar en översyn av e-handelsdirektivet, inom ramen för *Digital Services Act Package* (kv. 4 2020)
- Översyn av förordningen om elektronisk identifiering m.m. (kv. 4 2020)
- Handlingsplan för media och audiovisuella tjänster (kv. 4 2020)
- Handlingsplan för europeisk demokrati (kv. 4 2020)
- Initiativ för att utveckla en digital modell av jorden (en "digital tvilling") för miljöprognoser och krishanteringsfunktioner (från 2021).
- Cirkulärt elektronikinitiativ för hållbarhet och återanvändning m.m. (2021).
- Initiativ för klimatneutrala, hållbara datacenter och insynsåtgärder för telekomoperatörer när det gäller deras miljöavtryck.
- Främjande av system för utbyte av medicinska journaler i hela EU (fr 2022).

I meddelandet uttrycker kommissionen även att inriktningen kring **teknologisk suveränitet** tar sin utgångspunkt i att säkerställa integriteten och motståndskraften i EU:s datainfrastruktur, nätverk och kommunikation. Det kräver enligt kommissionen att Europa skapar rätt förutsättningar för att utveckla och sprida sina egna nyckelförmågor, och därmed minskar beroendet av andra delar av världen för de viktigaste teknikområdena.

På det **utrikespolitiska området** aviserar kommissionen i meddelandet också flera planerade åtgärder kopplade till digitaliseringen, bl.a. en global strategi för digitalt samarbete (2021), en vitbok om ett instrument för utländska subventioner (kv. 2 2020) och en strategi för standardisering som möjliggör användning av interoperabel teknik som respekterar Europas

I meddelandet om en **vitbok för AI** beskriver kommissionen de förslag till åtgärder som kommissionen anser behöver vidtas för att dels främja utveckling och användning av AI, dels adressera de risker som finns kopplade till viss AI-användning. Utveckling och användning av AI för militära ändamål behandlas inte i vitboken. Kommissionens ambition är att främja förtroendeingivande och säker utveckling av AI i Europa som grundar sig i respekt för grundläggande värden och rättigheter. Vitboken består av två huvudsakliga delar.

Den första delen består av ett paket av sex åtgärder i syfte att skapa ett ***ekosystem av excellens*** som täcker hela värdekedjan från forskning och utveckling till användning av AI. Åtgärderna är: (1) att i slutet av 2020 anta en ny version av den samordnande planen för AI; (2) att främja etablerandet av test- och excellensmiljöer för AI i Europa; (3) att stötta universitet och institutioner att attrahera forskare och professorer samt erbjuda världsledande mastersprogram för AI; (4) att minst en europeisk digital innovationshubb per medlemsstat med hög specialisering mot AI etableras samt att tillgängliggöra riskkapital för AI-utveckling via den europeiska investeringsfonden; (5) att ett offentligt-privat partnerskap för AI, data och robotik inrättas och (6) att ett "Adopt AI-programme" förbereds som kommer att stötta offentlig sektor i upphandling av AI-system. Utöver de sex åtgärderna betonar också kommissionen vikten av de internationella dimensionerna i AI-arbetet och att EU ska fortsätta att samarbeta med både likasinnade länder och globala aktörer utifrån europeiska regler och värden.

Den andra delen utgörs av en beskrivning av de grundläggande delar ett regelverk för AI bör bestå av för att skapa ett ***ekosystem av förtroende***. Kommissionens utgångspunkt är att ett regelverk för AI främst bör adressera hur olika risker med AI kan minimeras, särskilt de mest betydande riskerna. Dessa risker leder till oro, vilket pekas ut som ett påtagligt hinder för användning av AI. Enligt kommissionen är de mest betydande riskerna främst kopplade till skydd av grundläggande rättigheter (inkl. icke-diskriminering, däribland ur ett jämställdhetsperspektiv), säkerhet och ansvarsrelaterade frågor. I vitboken ges en närmare beskrivning av risker AI kan medföra på dessa områden. Vitboken hänvisar också till en rapport från kommissionen i vilken konsekvenserna av AI, sakernas internet och robotik på produktsäkerhets- och produktansvarsområdet analyseras. Kommissionen konstaterar i vitboken att utvecklare och användare redan omfattas av europeiska regelverk om grundläggande rättigheter, konsumentskydd, produktsäkerhet och produktansvar, men att det behöver undersökas om befintliga regelverk kan tillämpas på den nya tekniken, om anpassningar av regelverken behövs eller om ny lagstiftning krävs. Regelverken kan enligt kommissionen behöva förbättras för att bättre adressera olika risker och situationer kopplade till den nya tekniken. Personer måste få samma skydd även om en skada orsakas av något som inkluderar ett AI-system, samtidigt

som den tekniska utvecklingen får fortsätta. Alla alternativ för att uppnå det bör enligt kommissionen övervägas.

I tillägg till eventuella förändringar av befintliga regelverk bedömer kommissionen att också en ny rättsakt specifikt om AI kan krävas, och att en sådan, i överensstämmelse med europeiska värden och principer, kan stärka förtroendet för AI hos individer, konsumenter och näringsliv och därigenom accelerera användningen av AI. Kommissionen anger att en sådan rättsakt också ska kunna skapa förutsättningar för att främja europeisk innovations- och konkurrenskraft. Kommissionens förslag är att utgå från en riskbaserad ansats och för att regelverket då ska vara effektivt behövs tydliga kriterier för att kunna skilja på olika AI-applikationer utifrån risk.

För att säkerställa att AI är förtroendeingivande, säker och respekterar europeiska värden och regler behövs enligt kommissionen en effektiv kontrollmekanism. För AI som bedöms som hög risk anser kommissionen att en objektiv ex ante-bedömning av överensstämmelse ska göras. Denna bedömning av överensstämmelse kan enligt kommissionen inkludera sådant som test, inspektion och certifiering och vara del i den redan befintliga mekanismen för bedömning på andra områden innan en produkt får släppas på EU:s inre marknad. Utöver detta anger kommissionen att också ex post-kontroller kommer att behövas. Kommissionen anger att ett system med frivillig märkning av AI-applikationer kan vara ett alternativ för AI-applikationer med lägre risk. I syfte att åstadkomma en effektiv kontroll av AI-produkter och AI-tjänster anser kommissionen att det behövs en europeisk styrning i form av ett ramverk för samarbete mellan nationella myndigheter.

Vad gäller geografiskt område och jurisdiktion menar kommissionen att det är nödvändigt att de krav som sätts upp är tillämpliga på alla ekonomiska aktörer som erbjuder AI-produkter och AI-tjänster inom EU, oavsett om de är etablerade inom unionen eller inte. Utöver detta betonar kommissionen vikten av de internationella dimensionerna i AI-arbetet och att EU ska fortsätta att samarbeta med likasinnade länder och globala aktörer utifrån europeiska regler och värden.

Meddelandet om en **EU-strategi för data** innehåller referenser till meddelandet om vitboken om AI, och beskriver behovet av samlade europeiska insatser för att effektivare nyttja data som en strategisk resurs. Detta för att hantera gemensamma samhällsutmaningar i en stark internationell konkurrens från USA och Kina samt ledande plattformsföretag. Tillgång till samt kontroll över relevanta data, baserat på gemensamma regelverk och standarder, bedöms vidare av strategisk betydelse för utvecklingen av digital innovation, särskilt artificiell intelligens, inom EU. Som exempel på åtgärder för kontroll över data nämns europeiska initiativ till molntjänster. Vidare nämns vikten av att investera i kompetens samt att fokusera på att locka fler kvinnor till branschen.

Kommissionen anser att EU:s teknologiska framtid är avhängigt förmågan att hantera värdet av data genom en europeisk modell, samt genom strukturer och politik för data under kommande år. Kommissionen lyfter bland annat fram dataskyddsförordningen¹, cybersäkerhetsakten² och inrättandet av en kodex för elektronisk kommunikation³ som betydelsefulla rättsliga grunder för en säker, trygg och snabbriktig dataekonomi. Likaså betonas investeringar i digital infrastruktur och lagstiftning inom vissa sektorer och domäner, bland annat för intelligenta transportsystem, som angelägna för bättre tillgång till data inom EU. Kommissionens vision går bland annat ut på att skapa europeiska datautrymmen, som ska kunna stödja utvecklingen inom samhällssektorer som tillverkning, hälsa och mobilitet, med beaktande av klimatutmaningarna och grundläggande värden för medborgarna.

Ett av insatsområdena som kommissionen tar upp i meddelandet gäller regelverk, med målsättning att en stödjande rättslig ram för styrning av gemensamma europeiska datautrymmen ska presenteras under fjärde kvartalet 2020. Ramverket ska bland annat ange riktlinjer för utbyte och användning av data, samt prioritera gemensamma övergripande krav och standarder, t.ex. om hur forskningsdata kan utbytas i linje med dataskyddsförordningen. Under första kvartalet 2021 avser kommissionen presentera en genomförandeakt om tillgängliggörande av särskilt värdefulla dataset, till exempel från jordobservationsprogrammet Copernicus, där data ska kunna bearbetas för användning av artificiell intelligens. Inom ramen för en *datarättsakt* under 2021 förutser kommissionen rättsliga åtgärder som ska kunna underlätta delning av data inom näringslivet samt mellan näringslivet och offentlig förvaltning. Kommissionen förutser vidare under sista kvartalet 2020 en faktainsamling inom ramen för observationscentrumet för plattformsekonomin och förslaget om ett *Digital Services Act Package* om den inverkan som stora datadrivna plattformsföretag har på konkurrensen.

Enligt meddelandet avser kommissionen dessutom föreslå åtgärder för att stärka europeisk standardisering och utbyggnad av nästa generations infrastruktur för datahantering, bl.a. genom finansiering från EU-fonder. Investeringarna i nya teknologier följer även av EU:s industristrategi, som presenterades 10 mars 2020. Investeringar föreslås i en europeisk federation av energieffektiva och säkra molninfrastrukturer och -tjänster, i datautrymmen som är interoperabla och EU-omfattande samt i utveckling av datakvalitet på nationell nivå under 2021-2027. En första omgång

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/881 av den 17 april 2019 om Enisa (Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå) och om cybersäkerhetscertifiering av informations- och kommunikationsteknik och om upphävande av förordning (EU) nr 526/2013.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (omarbetning).

utlysningar väntas under första kvartalet 2021. Vidare avser kommissionen underlätta synergier mellan molnsammanslutningar på EU-nivå. En europeisk marknad för molntjänster lanseras under andra kvartalet 2022. En regelbok för molntjänster föreslås att tillskapas under fjärde kvartalet 2022.

För att öka enskildas inflytande över egengenererad data avser kommissionen analysera och utreda eventuella behov av åtkomstreglering av sådan data för dataleverantörer och -förmedlare.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandena innehåller inga förslag till rättsakter och har därmed inte några direkta effekter på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandena har inga direkta budgetära konsekvenser. Vad gäller de i meddelandena aviserade initiativen avser regeringen att ta ställning till dessa och efter behov återkomma till riksdagen, inklusive i fråga om budgetära konsekvenser. Som utgångspunkt bör initiativ som presenteras finansieras inom EU:s fleråriga budgetram.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar övergripande såväl kommissionens meddelande om en ny digital strategi som vitboken om AI och datastrategin. Digitalisering bör vara ett verktyg för att uppnå ett smartare, mer konkurrenskraftigt, inkluderande, säkert och hållbart Europa.

Utgångspunkter

Den digitala omvandlingen omfattar alla politikområden. Digitalisering är gränslöst av naturen och därmed en möjliggörare av handel och en mer integrerad och inkluderande inre marknad. Den kan samtidigt medföra gränsöverskridande brottslighet. Alla initiativ bör baseras på en grundlig konsekvensanalys.

Åtgärder på området behöver genomföras med ett etiskt förhållningssätt där skyddet för rätten till privatliv, mänskliga fri- och rättigheter inklusive jämställdhet och icke-diskriminering, personlig integritet, skydd av fysiska personer i fråga om behandling av personuppgifter och informations- och cybersäkerhet omhändertas som en integrerad del vid framtagandet av åtgärderna. Det är också viktigt att hänsyn tas till medlemsstaternas kompetens när det gäller nationell säkerhet. I tillämpliga fall behöver

Att forma EU:s digitala framtid

Regeringen välkomnar en översyn av internetplattformars ansvar och marknadsmakt, en handlingsplan för 5G och 6G, gemensamma e-ID- och betalningslösningar samt att digitaliseringen behöver bidra till den gröna given. Initiativen i de tre meddelandena har samband med varandra och kan vara ömsesidigt stödjande. De insatser som presenteras i meddelandena bör kunna bidra till målet om att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Regeringen instämmer med kommissionen i att Europa behöver skapa rätt förutsättningar för att utveckla och sprida sina egna nyckelförmågor. Det innebär enligt regeringens mening en välfungerande inre marknad, politik som främjar innovation och investeringar, hållbar tillväxt, öppenhet mot omvärlden, konkurrenskraft och färdigheter samt att företag och medborgare i Europa har förtroende för digitaliseringen. Av bl.a. det skälet bör EU också diskutera vilka åtgärder som behövs för att ny teknik inte ska missbrukas av kriminella.

Regeringen anser att EU bör bygga vidare på åtgärder som vidtagits inom ramen för den digitala inre marknadsstrategin, som bör färdigställas, utvärderas och följas upp. Främjande av europiska konkurrenskraftiga digitala företag bör kopplas närmare till behovet av åtgärder för att undanröja hinder och motverka fragmentering på den inre marknaden, särskilt inom tjänstesektorn. Mervärdet av global handel, globala regler och europeiska företags stora behov av internationella dataflöden bör lyftas fram mer.

Vitbok om artificiell intelligens

När det gäller vitboken om AI är regeringen positiv till den ansats kommissionen föreslår. EU behöver på övergripande nivå stärka sin kapacitet att utveckla och använda AI. Regeringen är positiv till att kommissionen undersöker hur befintliga regelverk, inklusive produktansvarsdirektivet och nationella regler som kompletterar detta, fungerar och analyserar om det finns behov av att se över reglerna med hänsyn till den nya tekniken. Regeringen välkomnar en inriktning på arbetet som inte utgår från en ögonblicksbild av hur den tekniska utvecklingen ser ut, utan strävar efter att reglerna ska kunna tillämpas på nya företeelser och nya tekniska fenomen. Det är också viktigt att även i fortsättningen värna en god balans mellan olika berörda intressen.

Det är bra att kommissionens utgångspunkt för ett framtida generellt rättsligt regelverk för AI lyfter fram etiska riktlinjer för utveckling och användning av AI, vilket går väl i linje med regeringens nationella inriktning för AI (N2018.14). Likaså är det positivt att vitboken har ett genomtänkt jämställdhetsperspektiv. Regeringen stödjer kommissionens inriktning att

som första steg göra en heltäckande analys över vilka risker med AI som behöver hanteras. Regeringen delar kommissionens bedömning att det kommer vara nödvändigt med tydlighet kring vad som faktiskt ska regleras och vilket tillämpningsområde som ska gälla. Regleringen bör vara teknikneutral, proportionerlig samt möjliggöra global konkurrenskraft och fri handel. Vidare välkomnar regeringen internationellt samarbete kring AI då det gynnar såväl EU som Sverige.

En EU-strategi för data

I fråga om datastrategin anser regeringen att det är betydelsefullt att kommissionen lyfter data som en strategisk resurs på EU-nivå och för medlemsstaterna. Det behövs ett samlat grepp på europeisk nivå kring utbyte av data i offentlig sektor och bland företag för att helt tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det är samtidigt viktigt att beakta säkerhetsaspekter, nationella säkerhetsbehov och individens kontroll över sin data. Detta behövs för att öka förtroendet bland medborgare för digitalisering och om hur data används. Till viss del framställer datastrategin företag från tredje land som en risk. Det är i denna del särskilt viktigt att regleringen sker mot bakgrund av ett konstaterat allmänintresse, evidens och inte av protektionistiska skäl. Regeringen anser vidare att det är positivt att kommissionens åtgärder i huvudsak utgår från gällande rättslig grund samt att EU-fonder föreslås ges en tydlig inriktning på digitalisering.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandena har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Eftersom meddelandena inte är lagstiftningsakter är rubriken inte tillämplig.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Eftersom meddelandena inte är lagstiftningsakter är rubriken inte tillämplig.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Med vitboken om AI inleder kommissionen en bred konsultation, där kommissionen inbjuder medlemsstater, andra europeiska institutioner och alla intressenter att yttra sig över förslagen och bidra till kommissionens framtida beslutsfattande på området. Konsultationen är öppen för synpunkter till den 19 maj 2020.

Det kroatiska ordförandeskapet planerar rådsslutsatser som uppföljning på kommissionens meddelande (2020) 67 *Att forma EU:s digitala framtid*, för antagande på telekomministerrådet 5 juni. Även vitboken om AI följs troligen upp med rådsslutsatser.

Vad gäller de av kommissionen aviserade initiativen avser regeringen att ta ställning till dessa och återkomma till riksdagen i sedvanlig ordning.

4.2 Fackuttryck/termer

Artificiell intelligens (AI): Artificiell intelligens har ingen entydig definition eller allmänt vedertagen avgränsning. Verket för innovationssystem beskriver det som intelligens som uppvisas av maskiner, eller förmågan hos en maskin att efterlikna intelligent mänskligt beteende. (Vinnovas rapport "Artificiell intelligens i svenskt näringsliv och samhälle" delrapport 2018-02-12). Kommissionen beskriver det i meddelandet som att AI avser system som visar intelligent beteende genom att analysera sin miljö och vidta åtgärder - med viss grad av autonomi - för att uppnå specifika mål.

Interoperabel: Går att använda gränsöverskridande, oftast i mening över landsgränser och inom flera transportslag.

Molntjänst: Virtuella datasystem och virtuella datamiljöer vilka tillhandahåller exempelvis datalagring, dataåterhämtning, datasäkerhetskopiering och backuptjänster.